

Tema

STØJGENER: Danskere i tusindvis generes af dybe brummelyde, der bl.a. kan stamme fra vindmøller og fabrikksskorstene. Og der gøres alt for lidt for at løse problemet, mener landsdækkende forening.

Fjernermede støj og sparede penge

INNOVATION: Ved et tilfælde slap naboer til Thisted Kraftvarmeværk for lavfrekvent støj for 10 år siden

Af Carsten Hougaard
carsten.hougaard@nordjyske.dk

THISTED: Hvad gør man, når man hverken kan høre lavfrekvent støj eller lokalisere støjen, der generer en del borgere.

Dette spørgsmål kæmper driftslederen for Thisted Kraftvarmeværk. Jørgen Skaarup, med for godt 10 år siden. Der var indkommet to klager fra henholdsvis en dame med børn tæt på værket, og fra en ældre herre, der boede omkring 15 kilometer væk

fra værket.

Der skulle er tilfælde til, at støjen forsvandt. I forbindelse med, at kraftvarmeverkets blæser havarede i slutningen af 2000, besluttede Jørgen Skaarup sig for at forsøge den nye blæser med et bedre fundament af henholdsvis sand og beton.

- Der ved skabte vi mere "død" resonans omkring vores sugetræksblæser. Derudover skiftede vi den gamle spjældregulering, der skal regulere røgens hastighed på vej mod blæ-

seren, ud med en elektrisk frekvensomformer, fortæller Jørgen Skaarup.

Thisted Kraftvarmeverks investering løb op i 250.000 kroner. Men pengene var givet godt ud, idet investeringen allerede har tjent sig ind to gange i de godt 10 år der er gået.

- Jeg fik en energibesparelse ud af investeringen. Og på den måde har det jo været godt nok for begge parter, siger driftslederen. Jørgen Skaarup husker tydeligt problematikken og de to klagere, som han

gjorde alt for at hjælpe.

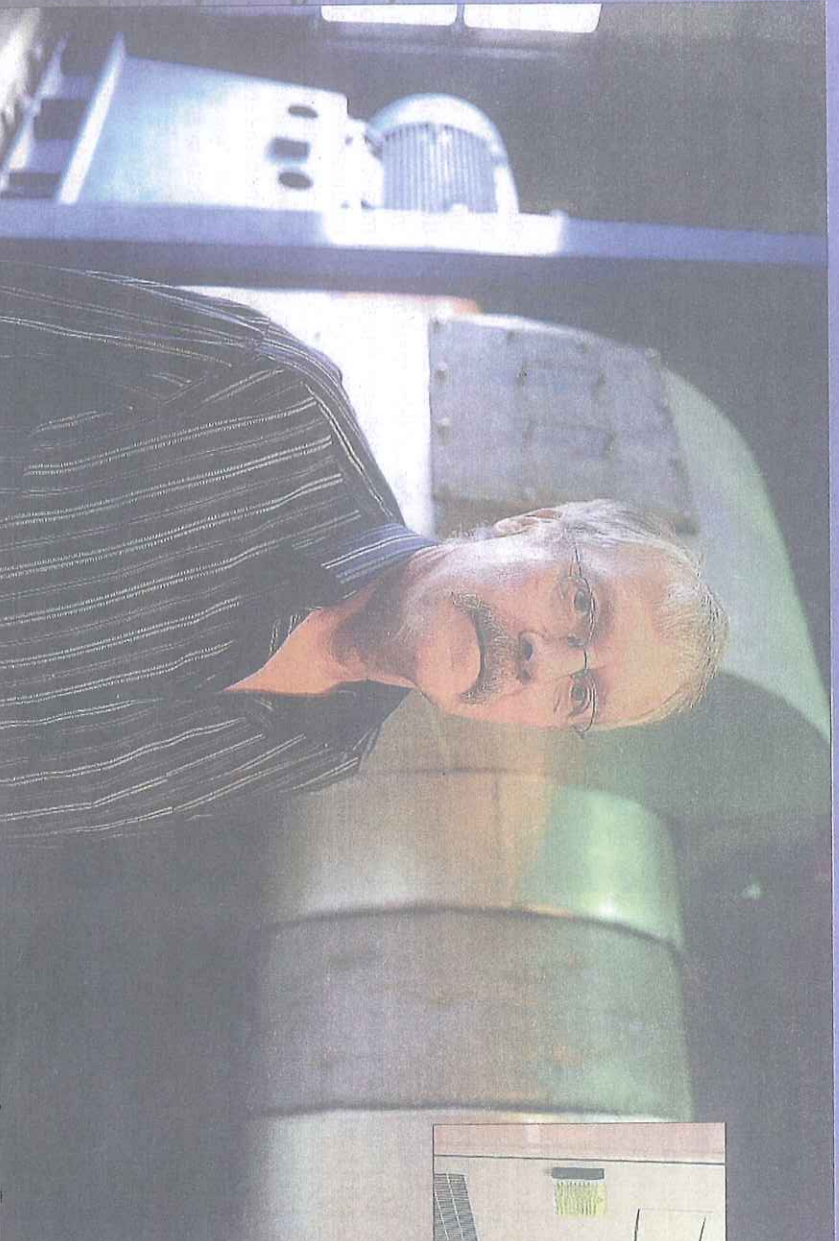
Jeg har været derude flere gange. Jeg kunne ikke høre noget. Men værst var det, at vi heller ikke kunne måle noget, siger han.

Af Thisted Dagblads omtale af sagen i 2001 fremgik det desuden, at selv klagerens ægtefælle ikke kunne høre noget. Selv sammenlignede de lyden af en "en kraftig motor i tomgang", der holdt uden for deres huse.

EN ELEKTRONISK frekvensomformer til erstating for spjældreguleringen ved blæseren sparede mange penge og kan også have været årsagen til, at infra-lyden forsvandt.

Foto: Diana Holm

I **FORBINDELSE** med, at kraftvarmeverkets blæser havarede i slutningen af 2000, besluttede Jørgen Skaarup sig for at forsøge den nye blæser med et bedre fundament af henholdsvis sand og beton. Brummelydene var væk.

Foto: Diana Holm

» De stikker hovedet indenfor midt på dagen - ikke om natten, hvor larmen opleves - så konstaterer de, at de ikke kan høre noget, og så går de igen.

SOUVEIC ODDERSKOV, talsperson for Landsforeningen Infralyd & Miljø

Når huset brummer

WROOOM: Dyb støj i hjemmet, kan være et vanskeligt problem at løse

af David Wedege
david.wedege@nordjyske.dk

KØBENHAVN. Natten er bomsille. Thor man. Indtil man ligger i sengen og hører, at en dyb støj, der lyder som en lastbilmotor i tomgang, rumler uden for huset. Men der holder ingen tændt lastbil.

Sådan oplever danskere rundt omkring, at deres nattevovn forstyrres. For nogle er støjen forbijgående, for andre opleves den vedvarende.

Det vides ikke, præcis hvor mange, som plages af dyb støj, men Landforeningen Infralyd & Miljø, som siden 1996 har modarbejdet støjforurening, hævder, at man i årenes løb har fået tusinder af henvendelser fra borgere i alle hjørner af landet, som føler sig generet af brummen.

Svært at få medhold
Brummelydene kan komme fra mange forskellige kilder, og er man ramt af lydene, kan det være svært at fastslå, hvorfra den kommer. Man ved, at skorstene

fra industrianlæg og energiværker, vindmøller og køretøjers dieselmotorer kan udsende dyb støj.

Døjer man med brummen, skal man henvende sig til sin kommune, som skal måle, om den støj man klager over, overskrider grænseværdien for det tilfælde niveau, og hvis det konstateres, at der er for stærk støj i hjemmet, skal støjkilden findes og dæmpes.

Men så enkelt er det langt fra for borgere at slippe af med en generende brummen, mener Solveig Odderskov, talsperson for Landsforeningen Infralyd & Miljø. Hun har fulgt adskillige klagesager i foreningens levetid, og i langt de fleste tilfælde oplever hun, at borgerne klager er strandet af forskellige grunde, mens borgerne støjgener er blevet ved. Kommunerne sagsbehandling er mæner hun generelt er mangelfuld.

De stikker hovedet indenfor midt på dagen - ikke om natten, hvor larmen opleves - så konstaterer

de, at de ikke kan høre noget, og så går de igen, hævder hun er måden, det tit gøres på.

I Kommunernes Landsforening er Jens Stenbæk formand for teknik- og miljøudvalget. Han genkender ikke billedet af sjukskede prøver.

- Der er ikke en kritik, jeg har hørt før, siger han.

Genstridige lyde
Brummende lyde er svære at holde fra huset. De kan være langtrækkende og gennemtrængende.

- Deres veje er uransagelige, hvis ikke man går dem nøje på klinggen, siger Henrik Møller, professor i akustik ved Aalborg Universitet. Han peger således på, at brummelydene kan trænge ind via kanaler som ventilationsstør, og at vinduer generelt er for svage til at holde støj ude.

Der kan være mange forskellige kilder til brummen - de støj, og det kan være svært at fastslå, hvor den kommer fra.

Somme tider kan støjen komme fra flere forskellige steder.

Fabrikksøj eller tinnitus?

Der er ikke altid, at oplevelsen af brummelyde skyldes støj, som kommer udefra, og derfor er det vigtigt at skelne.

I 2008 foretog Aalborg Universitet en stikprøve, hvor man efterprøvede 21 ud af 200 kendte tilfælde, hvor borgere havde klaget over brummen. I cirka halvdelen af tilfældene kom man frem til, at støjen fandtes. I den anden halvdel skyldtes støjgenerne formentlig skyldtes hørelidelse tinnitus.

For Henrik Møller slår resultatet fast, at der er borgerne, der har reelle problemer med brummen udefra. Og selv om det ikke altid er tilfældet, mener Henrik Møller, at alle støjklager skal tages alvorligt.

- Hvis der er faktisk er en lyd, nytter det ikke, at myndigheder og andre slår det hen som tinnitus.

FAKTA

BRUMMELYDE

■ Kan komme fra mange forskellige støjkilder. Almindelige årsager er motortrafik, vindmøller, kraftvarmeværker og industrianlæg.

■ Brummelyde klassificeres som lavfrekvent støj. De ligger i frekvensområdet 10 til 160 hertz, som svarer til de dybeste toner, en stereohøjttaler kan afspille.

■ Miljøstyrelsen har fastsat grænseværdier for, hvor kraftig lavfrekvent støj udefra må være i beboelse. Den må være maksimalt være 25 decibel i dagtimerne og 20 på øvrige tidspunkter.

■ Det er ikke simpelt at måle lavfrekvent støj i et hjem. Miljøstyrelsen anbefaler, at man måler lydstrykken tre forskellige steder og rapporterer gennemsnitsstryken, men fagfolk er uenige om, hvilken målemetode, der mest præcis giver et billede af den oplevede støj.

